การประชุมผู้เชี่ยวชาญร่วมครั้งที่ 4 (JEM4)

ข้อตกลงการเป็นหุ้นส่วนด้วยความสมัครใจเฟล็กทีระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรป

รายงานการประชุม

17 กรกฎาคม 2561

เวลา 09.00-17.00 นาฬิกา

ณ โรงแรมรามาด้า ริเวอร์ไซด์ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

ผู้เข้าร่วมประชุม:

ผู้เข้าร่วมประชุมฝ่ายอียูประกอบด้วย: Mr Luca Perez, EC คุณสุทธิยา จันทวรางกูร สำนักงานคณะผู้แทนสหภาพยุโรปประจำประเทศไทย และ Dr Alexander Hinrichs, EU FLEGT Facility, EFI ฝ่ายไทยประกอบด้วย คณะอนุกรรมการเจรจาเฟล็กที และนำโดยนายประลอง ดำรงค์ไทย ผู้ตรวจราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำหน้าที่แทนรักษาการอธิบดีกรมป่าไม้ โดยมีผู้สังเกตการณ์จาก FAO และ RECOFTC ดูรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมดในเอกสารแนบ

การประชุม

การประชุม JEM3 ครอบคลุมถึง: กระบวนการและความก้าวหน้าของการดำเนินงานในระดับประเทศ นิยามความถูกต้องตามกฎหมาย (LD) ขอบเขตผลิตภัณฑ์ (PS) การควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้ (SCC) ระบบประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ แผนการดำเนินงาน VPA และเนื้อหาทางกฎหมายภายใต้ข้อตกลง ดังนี้

บทนำ

ฝ่ายไทย: การประชุม JEM4 มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานความก้าวหน้าของฝ่ายไทยเกี่ยวกับนิยามความถูกต้องตามกฎหมาย (LD) ขอบเขตผลิตภัณฑ์ (PS) การควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้ (SCC) ระบบประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ และแผนการดำเนินงานตาม VPA ให้สหภาพยุโรปรับทราบ

สหภาพยุโรป: Mr Perez เข้าร่วมการประชุม JEM4 แทน Mrs Helene Perier ซึ่งอยู่ระหว่างการลาคลอดบุตรจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2019

การแนะนำตนเองของผู้เข้าร่วมประชุมและผู้สังเกตการณ์ทั้ง 2 ฝ่าย (ดูรายละเอียดจากเอกสารแนบ)

กระบวนการและความก้าวหน้าของการดำเนินงานในระดับประเทศ:

ประเทศไทยนำเสนอแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนยุทธศาสตร์และปฏิรูปกฎหมายป่าไม้ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2580/ค.ศ.2017-2037) ประกอบไปด้วย 6 แผนงานได้แก่ 1.ด้านความมั่นคง 2.ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน 3.ด้านพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4.ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม 5. ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ 6.ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยยุทธศาสตร์ที่ 5 รวมถึงการใช้ประโยชน์จากป่าไม้อย่างยั่งยืนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

นโยบายป่าไม้แห่งชาติส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ธรรมาภิบาลที่ดี และความโปร่งใสในการป้องกันและการฟื้นฟูสภาพป่า โดยให้ความสำคัญกับการ**หยุดการตัดไม้ทำลายป่า**และ**การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้รวมถึงการเพิ่มพื้นที่สีเขียว รัฐบาลไทยเชื่อว่าต่อเมื่อชาวบ้านที่อยู่อาศัยในป่ามาเป็นเวลานานสามารถอยู่อย่างถูกกฎหมายและมีสิทธิที่จะใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าที่เขาอาศัยอยู่เท่านั้นจึงจะป้องกันการทำลายป่าเพิ่มเติมได้** ดังนั้น รัฐบาลจึงกำลังดำเนินการปรับแก้กฎหมายเพื่อแก้ปัญหาการบุกรุกป่าและความขัดแย้งระหว่างรัฐและชาวบ้านในเรื่องสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินและต้นไม้ที่มีมายาวนานและเพื่อส่งเสริมป่าเศรษฐกิจอันเป็นหนทางในการเพิ่มพื้นที่ป่า กรมป่าไม้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดผ่านการขับเคลื่อนของศูนย์และหน่วยงานพิทักษ์ป่าไทย ในขณะเดียวกันก็มีการใช้ภาพถ่ายดาวเทียมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อควบคุมการบุกรุกทำไม้ที่ผิดกฎหมาย ทั้งนี้ ระบบ NSW จะเป็นระบบการจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ ซึ่งอยู่ระหว่างการส่งเสริมเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าภายในประเทศและระดับภูมิภาค รวมถึงส่งเสริมการค้าขายไม้ด้วย

ประเทศไทยมีพื้นที่ป่า 102 ล้านไร่ คิดเป็นจำนวนร้อยละ 31.58 ของพื้นที่ประเทศ โดยอยู่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ 65.03 ล้านไร่ ในขณะที่กรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืชดูแล 36.91 ล้านไร่ ทั้งนี้ ในปี ค.ศ.2037 รัฐบาลตั้งเป้าหมายในการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้เป็นร้อยละ 40 โดยแบ่งเป็นป่าอนุรักษ์ร้อยละ 25 ในขณะที่เป็นป่าเศรษฐกิจร้อยละ 15

กรมป่าไม้ดำเนินการภายใต้กฎหมาย 4 ฉบับได้แก่ พรบ.ป่าไม้ พ.ศ.2484 พรบ.ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 พรบ.สวนป่า พ.ศ.2535 และ พรบ.เลื่อยโซ่ยนต์ พ.ศ.2545 โดยกฎหมายเหล่านี้ไม่เคยมีการปรับแก้มาก่อนจะกระทั่งในรัฐบาลปัจจุบันซึ่งครึ่งหนึ่งของที่กล่าวมาอยู่ระหว่างการปรับแก้ในขณะนี้

เพื่อสนับสนุนการปลูกต้นไม้ รัฐบาลอยู่ระหว่างกระบวนการปรับปรุงกฎหมายป่าไม้ โดยมาตรา 7 จะถูกตัดออก ส่งผลให้ไม้ทุกชนิดบนที่ดินเอกชนกลายเป็นไม้ไม่หวงห้าม โดย พรบ.ที่แก้ไขแล้วจะให้อำนาจกรมป่าไม้อย่างเป็นทางการในการรับรองต้นไม้ให้แก่เจ้าของที่ดำเนินการร้องขอ อย่างไรก็ดีกฎหมายที่ได้ปรับแก้จะถูกนำเสนอให้แก่รัฐสภาภายในสัปดาห์นี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคาดหวังว่ากระบวนการปรับแก้กฎหมายดังกล่าวจะสำเร็จลุล่วงภายในต้นปีหน้า

ในเดือนที่ผ่านมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ลงนามในกฎกระทรวง 3 ฉบับที่ได้มีการปรับแก้ไปตั้งแต่ ค.ศ.2015 เพื่อดำเนินการตาม พรบ.สวนป่า ซึ่งประกอบด้วยการลงทะเบียนสวนป่า การจัดตั้งโรงงานแปรรูปในพื้นที่สวนป่าที่ได้ขึ้นทะเบียน และการออกใบรับรองการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนสำหรับพื้นที่ป่าที่ขึ้นทะเบียนสวนป่า

ในขณะที่กระทรวงพาณิชย์ได้ร่างกฎกระทรวงเพื่ออนุญาตให้สามารถใช้ต้นไม้ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ (58 ชนิด) เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันทางธุรกิจ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปลูกต้นไม้และการเพิ่มพื้นที่สีเขียว กฎกระทรวงดังกล่าวจะช่วยเสริมเติมการแก้ไข พรบ.ป่าไม้

เพื่อแก้ปัญหาการบุกรุกป่าและความยากจน ครม.ได้ผ่านร่าง พรบ.ป่าชุมชนซึ่งเป็นการยอมรับการที่มีชาวบ้านอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ป่า ซึ่งร่าง พรบ.ฉบับดังกล่าวอยู่ระหว่างการทำประชาพิจารณ์ใน 4 ภูมิภาคของประเทศไทย พื้นที่ป่าไม้ที่ครอบคลุมภายใต้ร่าง พรบ.นี้ จะแบ่งเป็นโซนอนุรักษ์และโซนใช้ประโยชน์ ในส่วนพื้นที่โซนใช้ประโยชน์ ชาวบ้านสามารถตัดไม้เพื่อใช้สอยในครัวเรือนได้แต่ไม่สามารถทำไม้เพื่อการค้าได้ โดยไม้ที่ได้มาจากป่าชุมชนภายใต้ ร่าง พรบ.ฉบับนี้จะไม่เข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน

จะมีการแก้ไขพรบ.อุทยานแห่งชาติ มาตรา 52 เพื่อให้อำนาจอธิบดีกรมอุทยานฯ อนุญาตให้ชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่อุทยานฯ มานาน (ชาวบ้านที่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าวมาก่อนที่รัฐบาลจะประกาศให้พื้นที่เหล่านั้นเป็นอุทยานแห่งชาติ ซึ่งมีจำนวนถึง 2700 หมู่บ้าน ในอุทยานทั้งหมด 154 แห่ง) สามารถอาศัยอยู่ในพื้นที่อุทยานฯ ต่อได้ กำลังจะมีการนำเสนอการแก้ไข พรบ.ฉบับนี้ต่อครม.ในเร็วๆ นี้ และเป็นที่คาดหวังว่าการแก้ไขจะเสร็จสิ้นภายในสมัยของรัฐบาลนี้

ร่าง พรบ.คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำลังอยู่ในกระบวนการนิติบัญญัติ กฎหมายฉบับนี้จะช่วยให้คณะกรรมการสามารถแก้ไขปัญหาชาวบ้านยากไร้ที่ไม่มีที่ดินทำกิน โดยจะเกี่ยวข้องกับการจัดสรรที่ดินทำกินให้ชาวบ้าน พร้อมๆ กับปรับปรุงการทำมาหากินของพวกเขาด้วย ชาวบ้านที่อาศัยในเขตป่าจะถูกแบ่งออกเป็น 5 กลุ่มตามความสัมพันธ์ของพวกเขากับที่ดินเหล่านั้นในอดีตและจะได้รับสิทธิต่างๆ ไม่เหมือนกันในแต่ละกลุ่ม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคาดหวังว่าครม.จะพิจารณาร่างพรบ.ดังกล่าวภายในเดือนนั้น

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบ NSW สร้างขึ้นเพื่อส่งเสริมการค้าและจะเชื่อมโยงกับระบบ ASEAN single window เพื่อส่งเสริมการค้าในระดับภูมิภาค

ตามที่ประเทศไทยจะเป็นประธานอาเซียนในปีหน้า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะจัดอันดับความสำคัญสูงสุดให้กับเรื่องการปลูกป่าเศรษฐกิจ และการจัดทำข้อตกลง FLEGT VPA เพิ่มเติมจากเรื่องขยะทางทะเลที่ได้ตั้งไว้อยู่เดิมสำหรับเป็นวาระอาเซียน

ฝ่ายสหภาพยุโรป: รับทราบและชื่นชมการดำเนินงานของฝ่ายไทยในการปฏิรูปนโยบายและกฎหมาย การปฏิรูปจำเป็นต้องสะท้อนลงใน LD และควรมีการหารือต่อไปในเรื่องผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะมีต่อการพัฒนา/ปรับปรุงกลไกการควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้ให้มีประสิทธิภาพ การดำเนินงานของฝ่ายไทยในเรื่องไม้ไม่หวงห้ามบนที่ดินเอกชนเป็นเรื่องที่สำคัญ เพื่อที่จะรักษาเป้าหมายของการจัดทำ LD ให้แล้วเสร็จภายในสิ้นปีนี้ จำเป็นจะต้องเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของข้อกฎหมายทั้งหมดที่เกี่ยวเนื่องกับการใช้ประโยชน์ไม้และที่ดิน รวมถึงร่าง พรบ.ป่าชุมชนด้วย ประเทศไทยจะดำเนินการยกเลิกหรือปรับแก้ พรบ.เลื่อยโซ่ยนต์หรือไม่ ประสงค์ที่จะได้รับทราบถึงความก้าวหน้าของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติรวมถึงกรอบเวลาในการปรับปรุงกฎหมายทั้งหลาย

ฝ่ายไทย: มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติแล้วและมีการประชุมไปแล้วหนึ่งครั้ง ซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าวจะทำหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นป่าไม้ของชาติ สำหรับการรายงานความก้าวหน้าของกระบวนการปฏิรูปกฎหมาย[ฝ่ายไทย]จะรายงานให้คณะทำงานฯ AHWG รับทราบ เพื่อ[จะนำข้อมูลที่ได้]เข้ามารวมไว้ใน LD และภายหลังครม.ผ่านร่างกฎหมายใดแล้ว TFESO จะดำเนินการแปลร่างเหล่านั้นและส่งให้ EU และ EFI EU FLEGT Facility ต่อไป

กระบวนการ FLEGT ในประเทศไทย

ร่างนิยามความถูกต้องตามกฎหมาย (LD)

ฝ่ายไทย (หัวหน้าคณะทำงานกลุ่มย่อย LD): รายงานการทดสอบภาคสนามแนะนำว่าหากความถูกต้องตามกฎหมายของเลื่อยโซ่ยนต์ไม่ได้มีผลต่อความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ ก็ไม่ควรรวมพรบ.เลื่อยโซ่ยนต์ไว้ใน LD วัตถุประสงค์ของ พรบ. ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อป้องกันการทำไม้ผิดกฎหมายในเขตพื้นที่ป่าของรัฐ แต่ในปัจจุบัน รัฐบาลกำลังส่งเสริมการปลูกป่าเอกชน ผู้ประกอบการเสนอนให้ปรับแก้ พรบ.ฉบับนี้ โดยให้มีการลงทะเบียนเลื่อยโซ่ยนต์เพื่อประโยชน์ในการสืบทานย้อนกลับ แต่ไม่ควรห้ามการนำเลื่อยโซ่ยนต์ข้ามเขตพื้นที่หนึ่งเป็นอีกเขตพื้นที่หนึ่ง ฝ่ายไทยได้ตัดสินใจนำเรื่องเลื่อยโซ่ยนต์ออกจาก LD ส่วนเรื่องการแก้ไข LD นั้น ได้มีการจัดหมวดหมู่ตัวชี้วัดตามลำดับความสำคัญออกเป็น 6 หมวดหมู่

ฝ่ายสหภาพยุโรป : การแก้ไขกฎหมายจำเป็นต้องนำมาบันทึกลงใน LD และใส่การเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินการอยู่ไว้ในเชิงอรรถ แหล่งที่มาของไม้ทั้งหมดรวมถึงไม้จากป่าเปิดประโยชน์ (conversion timbers) เช่น จากการทำเขื่อนหรือถนนจำเป็นจะต้องรวมอยู่ใน LD และ SCC ด้วย อย่างไรก็ดีจำเป็นจะต้องตรวจสอบขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่ได้มีเพียงแค่เจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้เท่านั้นที่จะเข้ามารับภาระเรื่องการตรวจพิสูจน์ ดังนั้น จึงต้องประสานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ากับการตรวจพิสูจน์ LD ควรสะท้อนตัวตรวจพิสูจน์ที่สามารถปฏิบัติได้จริงและพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวเนื่องกับความสามารถในการดำเนินงาน ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถปฏิบัติได้จริงในกระบวนการตรวจพิสูจน์ในแต่ละปีก็จำเป็นต้องบันทึกไว้ใน LD ด้วย การเลือกตัวตรวจพิสูจน์ควรคำนึงถึงความหลากหลายของขนาดของผู้ประกอบการ ในบางประเทศองค์ประกอบบางอย่าง เช่น ข้อกำหนดด้านสุขภาพ ความปลอดภัยและชีวอนามัยไม่มีการบังคับใช้กับธุรกิจครอบครัวหรือธุรกิจรายย่อย เอกสาร LD และ SCC จะต้องมีความสอดคล้องกัน และตามที่ประเทศไทยวางแผนจะจัดทำภาคผนวก LD ให้แล้วเสร็จภายในสิ้นปีนี้นั้น ฝ่ายสหภาพยุโรปประสงค์ที่จะได้รับเอกสาร LD ฉบับล่าสุดภายในเดือนพฤศจิกายนเพื่อที่จะได้ให้ความความเห็นก่อนที่จะทำเป็นฉบับสมบูรณ์

ฝ่ายไทย: กรมป่าไม้จะแจ้งให้คณะทำงาน AHWG รับทราบถึงการปรับปรุงข้อกฎหมายต่างๆ และจะรวบรวมสิ่งที่ได้ปรับแก้แล้วลงใน LD ด้วย

ขอบเขตผลิตภัณฑ์ (Product scope)

ฝ่ายไทย : ยังไม่มีฉันทามติในฝ่ายไทยว่าจะนำไผ่หรือนำ HS Codes บางรายการ รวมถึงวัสดุรีไซด์เคิล และไม้เรือนเก่ารวมเข้าไว้ใน LD หรือไม่ ทั้งนี้ อยู่ระหว่างการรอคอยผลการศึกษาเรื่องไม้เรือนเก่าในภาคเหนือของประเทศไทยจาก EFI อยู่ด้วย ฝ่ายไทยสอบถามว่าทางสหภาพยุโรปจะยอมรับการใช้วิธีการสำแดงตนเองสำหรับไผ่ได้หรือไม่และประสงค์ที่จะได้รับทราบว่า จะมีการปรับขอบเขตผลิตภัณฑ์ของ EU TR หรือไม่

สหภาพยุโรป: ปัจจุบันสหภาพยุโรปอยู่ระหว่างการประเมินผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นหากมีการเปลี่ยนแปลงขอบเขตผลิตภัณฑ์ภายใต้ EUTR ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาและได้ทำการปรึกษาหารือสาธารณะเสร็จสิ้นไปแล้วตั้งแต่เดือนเมษายน 2561 และจะแจ้งให้ฝ่ายไทยทราบเมื่อได้มีการตัดสินใจเรียบร้อยแล้ว ในปัจจุบัน EUTR ครอบคลุมไผ่อยู่แล้ว (ยกเว้น เยื่อและกระดาษ ภายใต้บทที่ 47 และ 48 ของระบบรหัสสินค้าขององค์การศุลกากรโลก (WCO Harmonised System) อย่างไรก็ดี เนื่องจากไผ่เป็นชนิดพันธุ์ที่มีความเสี่ยงต่ำ สหภาพยุโรปจึงคาดหวังให้ผู้ประกอบการของตนทำ Due Diligence

อย่างง่ายกับไม้ดังกล่าว หากประเทศไทยต้องการจะรวมไผ่ลงในขอบเขตผลิตภัณฑ์ ประเทศไทยอาจจะต้องมีระบบอย่างง่าย แต่มีประสิทธิภาพในการตรวจพิสูจน์ การใช้วิธีการสำแดงตนเองกับไผ่ที่มาจากที่ดินเอกชนเป็นเรื่องที่ง่าย แต่ไม่ต้องการให้มีการส่งเสริมไผ่ผิดกฎหมายรวมถึงการตัดไม้ดังกล่าวจากพื้นที่ป่า ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประเทศไทยว่าจะรวมวัสดุรีไซด์เคิลและวัสดุนำกลับมาใช้ใหม่ไว้ในขอบเขตผลิตภัณฑ์หรือไม่ อินโดนีเซียไม่รวมวัสดุรีไซด์เคิลลงในขอบเขตผลิตภัณฑ์แต่รวมไม้นำกลับมาใช้ใหม่ลงในภาคผนวกดังกล่าว นอกจากนี้ฝ่ายสหภาพยุโรปได้สอบถามว่าไทยนำเข้าไผ่เพื่อแปรรูปหรือไม่ และไผ่นำเข้ามีมากเพียงใดเมื่อเทียบกับไผ่ที่ผลิตภายในประเทศเอง

ฝ่ายไทย: กฎหมาย (พรบ.ป่าสงวนแห่งชาติ มาตรา 15) อนุญาตให้ชาวบ้านปลูกต้นไม้ในพื้นที่ป่าบางชนิด เช่น ป่าเสื่อมโทรม แต่อย่างไรก็ดีภาครัฐสนับสนุนให้มีการปลูกต้นไม้บนที่ดินเอกชน

ฝ่ายไทย (ภาคเอกชน): ประเทศไทยนำเข้าพื้นไม้ไผ่จากสาธารณะรัฐประชาชนจีน แต่ยากที่จะทราบข้อมูลทางสถิติ เนื่องจากวัสดุนี้มักได้รับการจัดรวมไว้ในหมวด “อื่นๆ”

การควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้ (SCC)

ฝ่ายไทย (โดยสมาคมธุรกิจไม้): นำเสนอภาพรวมของการควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้ (ดูสไลด์นำเสนอ) โรงงานแปรรูปไม้จะต้องได้รับใบอนุญาตทำไม้ ด่านป่าไม้จะออก ใบเบิกทาง หลังจากการตรวจร่วมกับศุลกากร โดยเอกสารจะเดินทางติดไปกับไม้จนไปถึงโรงงาน หลังจากกระบวนการแปรรูปโรงงานจะออกหนังสือกำกับไม้แปรรูปเพื่อนำพาไม้แปรรูปจากโรงงานไปสู่ผู้ซื้อ เอกสารฉบับนี้ประกอบด้วยหมายเลขใบอนุญาตขนส่ง (นอกเหนือจากชื่อของผู้ประกอบการ ชื่อบริษัท ปริมาตร ชื่อผู้รับ หมายเลขทะเบียนรถ ชื่อคนขับรถบรรทุก และเส้นทางการขนส่ง) เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับไม้ได้และสามารถใช้ได้ภายใน 24 ชั่วโมงเท่านั้น ทั้งนี้สามารถขอขยายเวลาได้ โรงงานจำเป็นต้องเก็บบันทึกข้อมูลของไม้ท่อนที่นำเข้าและไม้แปรรูปที่ได้ออกมา โดยกรมป่าไม้จะเข้าตรวจสอบบัญชีไม้ดังกล่าวเต็มที่ปีละ 2 ครั้ง – เมื่อโรงแปรรูปไม้ขอต่อใบอนุญาต ซึ่งมีอายุ 1 ปี และการสุ่มตรวจระหว่างปี ขั้นตอนดังกล่าวใช้กันมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2484 ระบบ RFD single window ดำเนินการตามขั้นตอนเหล่านี้ซึ่งช่วยให้สามารถตรวจสอบย้อนกลับที่มาของไม้ได้ สำหรับไม้ที่มาจากสวนป่าที่ลงทะเบียนจะต้องมีเอกสารสป.15 ด้วย

สหภาพยุโรป: การควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้(SCC) สามารถเป็นอีกภาคผนวกหนึ่งต่างหาก หรือแนบกับภาคผนวก TLAS ก็ได้ SCC ซ้อนทับกับนิยามความถูกต้องตามกฎหมาย (LD) ตารางนี้มีวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจง โดยให้ความกระจ่างว่ามีเอกสารอะไรอยู่บ้าง ขั้นตอนต่อไปของห่วงโซ่อุปทานคืออะไร ใครเป็นผู้ตรวจสอบ ใครเป็นผู้ออกเอกสาร ใครเป็นผู้ยืนยันความถูกต้องของเอกสาร และใครเป็นผู้เก็บข้อมูล นอกจากนี้ [สหภาพยุโรป] ให้ความสนใจเกี่ยวกับการนำระบบ NSW มาใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลและการควบคุมห่วงโซ่อุปทาน ทั้งนี้ คาดหวังว่าผู้เชี่ยวชาญจาก EFI จะเดินทางมาประเทศไทยเพื่อให้คำแนะนำทางเทคนิคในการจัดทำ SCC

EU FLEGT Facility: เสนอแนวทางการดำเนินงานต่อไป โดย EFI เห็นว่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งถ้าทราบว่าข้อมูล SCC จะอยู่ในส่วนใดของ NSW เป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องทราบว่ามีขั้นตอนใดบ้างที่ยังไม่ครอบคลุมอยู่ใน SCC ยกตัวอย่างเช่น พ่อค้าคนกลางซื้อไม้จากเกษตรกรและนำมาเก็บไว้ก่อนที่จะขายให้แก่โรงงาน ด้วยการเก็บไม้ไว้ในสถานที่สำหรับเก็บไม้ เช่น ลานกองไม้หรือคลังสินค้า ประเด็นนี้ควรระบุอยู่ใน SCC เนื่องจากการปะปนของไม้ผิดกฎหมายอาจจะเกิดขึ้นได้ในสถานที่เหล่านี้

ทั้งนี้ มีข้อมูลบางส่วนที่อธิบายซ้ำกันในเอกสาร LD และ SCC ด้วย Facility จะส่งความเห็นต่อตารางดังกล่าวมาให้ในสัปดาห์ถัดไป นอกจากนี้ยังแนะนำให้เพิ่มเติมในโรดแม็ปว่า EFI จะมาพบกับคณะทำงานกลุ่มย่อย (SWG) เกี่ยวกับตารางนี้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าข้อมูลทั้งหมดจะถูกใส่ลงใน NSW – เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนกระบวนการ การวิเคราะห์ และการยืนยันความถูกต้องของข้อมูล ทั้งนี้แนะนำให้ฝ่ายไทยเขียนบรรยายการควบคุมห่วงโซ่อุปทานโดยดูจากตาราง SCC ระบบ NSW และเอกสารต่างๆ [ที่เกี่ยวข้อง]

การควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้บนที่ดินเอกชน

ประเทศไทย : ผู้นำคณะทำงานกลุ่มย่อยการควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้บนที่ดินเอกชนนำเสนอเอกสารที่ปรับโครงสร้างใหม่ตามข้อเสนอแนะล่าสุดที่ได้รับจาก EFI โดยเนื้อหาของเอกสารยังคงเหมือนกันกับร่างก่อนหน้านี้ วัตถุประสงค์หลักของการควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้บนที่ดินเอกชนเกือบทั้งหมดอยู่บนพื้นฐานของการสำแดงตนเอง self-declaration (SD) โดยกรมป่าไม้นำเสนอระบบ e-Tree ซึ่งเป็นอีกทางเลือกในการลงทะเบียนออนไลน์ด้วยตนเอง เกษตรกร มีทางเลือกดังนี้ 1) การสำแดงตนเองสำหรับองค์กรที่ได้ทำบันทึกความเข้าใจ (MoU) กับกรมป่าไม้ 2) การสำแดงตนเองแบบมีพยานโดยองค์กรหรือปัจเจกบุคคลใดก็ได้ 3) การลงทะเบียนผ่านระบบ e-Tree 4) ได้รับการรับรองการจัดการป่าไม้ด้วยองค์กรบุคคลที่ 3 หรือ 5) การขอให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้ลงพื้นที่ตรวจสอบ

สหภาพยุโรป: เอกสาร concept paper อ้างอิงกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในกรณีมีการปรับปรุงกฎหมายป่าไม้ จะทำให้ ไม่มีไม้หวงห้ามบนที่ดินเอกชนอีกต่อไป การติดตามและการตรวจพิสูจน์ไม้บนที่ดินเอกชนจะกลายเป็นสิ่งที่สำคัญ สิ่งสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันได้แก่การมีกลไกลป้องกันเพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่มีไม้ในเขตป่าเข้ามาปะปนอยู่ในห่วงโซ่อุปทานในทำนองเดียวกัน ต้องมีการปฏิบัติตามขั้นตอนของ CITES สำหรับสายพันธ์ที่ระบุไว้ในบัญชีไม้ในภาคผนวกของ CITES

[ฝ่ายสหภาพยุโรป] ขอความกระจ่างต่อแผนภาพและการดำเนินการของระบบ e-Tree ดังนี้: เกษตรกรที่ลงทะเบียนต้นไม้ในระบบ e-Tree (ทางเลือกที่ 4) ไม่ต้องกรอกข้อมูลในแบบฟอร์มสำแดงตนเองด้วยหรือ เกษตรกรจำเป็นต้องแจ้งระบบเมื่อต้องการขายไม้ที่ได้ทำการลงทะเบียนไว้แล้วหรือไม่ การที่องค์กรใดองค์กรหนึ่งทำบันทึกความเข้าใจ (MoU) กับกรมป่าไม้จะมีผลอย่างไรตามมาบ้าง ระบบ e-Tree จะมีผลต่อภาคธุรกิจอย่างไรบ้าง มันจะสะท้อนถึงการบังคับใช้กฎหมายที่ภาคเอกชนต้องปฏิบัติตามอย่างไรหรือไม่ ข้อมูลอะไรบ้างที่ผู้ประกอบการโรงเลื่อยจะได้รับ ผู้ประกอบการโรงเลื่อยจะตรวจพิสูจน์ความถูกต้องของไม้ได้อย่างไร โรงเลื่อยจะรายงานผลการตรวจพิสูจน์ไปยังระบบ e-Tree หรือไม่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการแปรรูปไม้อะไรบ้างที่จะโหลดเข้าระบบ e-Tree ระบบ e-Tree จะเชื่อมต่อกับ RFD single window และ NSW ได้อย่างไร และทำไมการลงพื้นที่ตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ตามที่แสดงในแผนภาพถึงไม่เชื่อมโยงกับระบบ e-Tree

ฝ่ายไทยอาจจะต้องพิจารณารายละเอียดข้างต้น รวมถึงต้องพิจารณาว่าการเปลี่ยนแปลงกฎหมายจะส่งผลต่อการตรวจพิสูจน์ไม้บนที่ดินเอกชนอย่างไร โดยที่ปรึกษาฯ ซึ่งได้การสนับสนุนจาก EU FLEGT Facility จะมีประโยชน์ในการช่วยเหลือฝ่ายไทยในการตอบคำถามเหล่านี้ โดยที่ปรึกษาฯ จะมาเมืองไทยประมาณสัปดาห์ที่ 2 หรือ 3 ของเดือนสิงหาคมและจะลงพื้นที่ภาคสนามจำนวน 2 ครั้ง ทั้งนี้ ที่ปรึกษาจะทำงานบนพื้นฐานของ concept paper โดยจะพบผู้มีส่วนได้เสียโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการโรงเลื่อย และจะจัดทำคำบรรยายการนำเคลื่อนที่ไม้บนที่ดินเอกชนโดยละเอียด และยึดโยงเอกสารดังกล่าวกับ LD

ฝ่ายไทย: พรบ.ป่าไม้ที่แก้ไขแล้วจะรวมถึงการให้อำนาจเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ทำการตรวจสอบไม้ในแปลงปลูกเมื่อมีการร้องขอโดยสมัครใจของเกษตรกร และ e-Tree เป็นระบบที่ครอบคลุมไม้จากแหล่งที่มาไปจนถึงโรงเลื่อย ไม่ได้ครอบคลุมขั้นตอนหลังจากที่ไม้แปรรูปไปแล้ว

ผู้ประกอบการโรงเลื่อยไม่สามารถเข้าถึงระบบ e-Tree ได้ เนื่องจากระบบดังกล่าวเป็นระบบการลงทะเบียนต้นไม้เท่านั้น อย่างไรก็ดีภายหลังการลงทะเบียน เกษตรกรจะสามารถอัพเดทข้อมูลในระบบออนไลน์ได้อย่างต่อเนื่อง และหากเกษตรกรต้องการตัดต้นไม้เพื่อจำหน่าย พวกเขาจะต้องแจ้งไปที่ระบบ e-Tree โดยจะมีเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในระดับอำเภอเข้าไปตรวจสอบไม้เพื่อพิสูจน์แหล่งที่มาก่อนที่เกษตรกรจะเริ่มดำเนินการตัดฟัน ในการเคลื่อนที่ไม้เกษตรกรจะอัพโหลดรายละเอียด เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับไม้ ปริมาตรของไม้ ยานพาหนะที่ใช้ขนไม้รวมถึงจุดเริ่มต้นและจุดหมายปลายทาง [ที่ไม้จะนำเคลื่อนที่] เกษตรกรจะสามารถพริ้นท์เอกสารนำเคลื่อนที่ไม้จากระบบ e-Tree และใช้เอกสารสารดังกล่าวในการนำเคลื่อนที่ไม้ โดยหากไม้ถูกตรวจสอบระหว่างการนำเคลื่อนที่ QR Code ที่ปรากฏอยู่บนเอกสารนำเคลื่อนที่ไม้จะแสดงให้เห็นถึงข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของไม้ ในส่วนของระบบ e-Tree จะเชื่อมต่อกับระบบ RFD single window และ NSW ผู้ประกอบการโรงเลื่อยมีหน้าที่ตามกฎหมายในการเก็บบัญชีไม้เข้าและบัญชีไม้แปรรูป/ไม้ท่อน ผู้ประกอบการจะกรอกข้อมูลลงในเอกสารนำเคลื่อนที่[ใบกำกับไม้แปรรูป]ที่เขาจะเป็นผู้ออกให้แก่ผู้ซื้อ และหากผู้ซื้อต้องการที่จะส่งออกไม้แปรรูปและต้องการได้รับการรับรองจากกรมป่าไม้ ผู้ประกอบการสามารถอัพโหลดข้อมูลลงในระบบ RFD Single window ได้เลย

E-Tree เป็นกลไกทางเลือกเพื่อสนับสนุนการตรวจสอบย้อนกลับของไม้ ระบบจะเปิดตัวอย่างเป็นทางการในวันที่18 กันยายน และหลังจากนั้นจะทำการทดสอบภาคสนามเพื่อให้มั่นใจว่าระบบที่ได้ออกแบบมานี้ไม่เปิดโอกาสให้มีการปะปนของไม้ผิดกฎหมาย ซึ่งในขณะนี้ระบบดังกล่าวมีเกษตรกรลงทะเบียนต้นไม้มากกว่า 1,000 คนแล้ว กรมป่าไม้อยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อพัฒนา MoUs กับสหกรณ์สวนป่าภาคเอกชน การยางแห่งประเทศไทย เกษตรอำเภอ และเกษตรตำบล (สำหรับไม้ผล) องค์การบริหารส่วนตำบล (สำหรับกระถินณรงค์ กระถินเทพา และยูคาลิปตัส) เพื่อให้พวกเขาช่วยเหลือกรมป่าไม้ในการตรวจสอบและรับรองต้นไม้

ภาคประชาสังคมฝ่ายไทย : ต้นไม้ทุกต้นที่ปลูกขึ้นในที่ดินกรรมสิทธิ์เอกชนเป็นไม้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย จึงไม่จำเป็นต้องใช้ระบบ e-Tree ใช้ระบบสำแดงตนเองก็เพียงพอแล้ว การปลูกต้นมะละกอเกษตรกรไม่จำเป็นต้องแจ้งให้กรมป่าไม้ทราบ ดังนั้น จึงไม่มีความเป็นธรรมหากต้องให้เกษตรกรแจ้งกรมป่าไม้ในกรณีที่พวกเขาปลูกต้นไม้ชนิดอื่น ๆ

กรมป่าไม้นำเสนอความเชื่อมโยงระหว่างระบบ RFD SW และ NSW

การควบคุมการนำเข้าไม้

ประเทศไทย: หัวหน้าคณะทำงานกลุ่มย่อยการควบคุมการนำเข้าไม้ (สมาคมธุรกิจไม้) นำเสนอเอกสารแนวคิด (concept paper) พร้อมทั้งระบุว่าการทดสอบภาคสนามฯ จะจัดขึ้นเพื่อตรวจสอบขีดความสามารถของผู้ประกอบการนำเข้าในหลากหลายขนาด รวมถึงผู้ประกอบการรายย่อย ในการประชุมกลุ่มย่อย ผู้มีส่วนได้เสียจากหลากหลายภาคส่วนร่วมกันร่างแบบฟอร์ม Due diligence (DD) ซึ่งได้มีการพัฒนาให้เป็นแบบฟอร์มอย่างง่าย เป็นมิตรต่อผู้ใช้ และง่ายต่อการกรอกข้อมูลและตรวจสอบ สำหรับการประเมินความเสี่ยงจะอยู่บนพื้นฐานของชนิดพันธุ์และแหล่งที่มาของไม้ ในส่วนของเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง

สำหรับแหล่งที่มาหรือประเทศตัดฟันจะไม่ได้ยึดตามรายการของประเทศที่มีความเสี่ยงแต่จะดำเนินการตามประเทศออสเตรเลียซึ่งยึดตามสถานการณ์ของประเทศต้นกำเนิด/ตัดฟัน

สหภาพยุโรป: รู้สึกยินดีกับความมุ่งมั่นของฝ่ายไทยในการดำเนินการเพื่อควบคุมการนำเข้า เวียดนามใช้เวลาถึง 5 ปี เพื่อให้ได้บทสรุปในการพัฒนาระบบควบคุมการนำเข้า โดยใช้ EUTR เป็นเกณฑ์มาตรฐาน (benchmark) ในการจัดทำระบบดังกล่าว อย่างไรก็ดีกฎระเบียบของเวียดนามยังไม่ได้มีการตัดสินใจและดำเนินการ ประเทศไทยได้พิจารณาการใช้ DDS บนพื้นฐานความเสี่ยงประกอบการควบคุมการนำเข้าไม้ ซึ่ง EUTR ก็ได้ใช้วิธีนี้เช่นกัน EUTR ยังรวมถึงการห้ามมีไม้ที่ผิดกฎหมายในตลาดสหภาพยุโรป ข้อห้ามนี้สนับสนุนกระตุ้นให้ผู้ประกอบการใช้ DDS

- สหภาพยุโรปเสนอให้ประเทศไทยพิจารณาว่ากรอบกฎหมายของไทยมีการห้ามไม้ที่ผิดกฎหมายในประเทศไทยหรือไม่ ถ้าหากไม่มีอยู่ ขอให้พิจาณาออกกฎระเบียบดังกล่าว
- สหภาพยุโรปให้ความสำคัญกับเครื่องมือทางกฎหมายที่ไทยจะใช้ในการจัดทำข้อกำหนดในเรื่อง DD โดยควรให้อยู่ในระดับชั้นของกฎหมายที่สูงพอ เช่น ออกเป็นกฎหมาย
- ในกรณีที่ไม่มีการทำ DDS อย่างเหมาะสม ควรมีการกำหนดบทลงโทษเพื่อให้มั่นใจถึงความน่าเชื่อถือของระบบ ซึ่งบทลงโทษควรมีประสิทธิภาพ มีระดับความเข้มข้นตามระดับความรุนแรงของความผิด และมีผลในทางห้ามปรามเพื่อไม่ให้กระทำอีก
- นอกเหนือจากการกำหนดว่าไม้จะต้องมีการตัดฟันอย่างถูกกฎหมายแล้ว เอกสารแนวคิดควรระบุขอบเขตของความถูกต้องตามกฎหมายสำหรับไม้นำเข้าไว้ด้วย ซึ่ง EUTR กำหนดไว้ 5 ด้าน คือ การจัดการป่าไม้, เกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อม, การค้าและศุลกากร, สิทธิของบุคคลที่สาม, ภาษีและค่าธรรมเนียม
- การควบคุมการนำเข้าไม้ควรจะใช้กับทุกผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในภาคผนวกขอบเขตผลิตภัณฑ์ของไทย ได้แก่ สินค้าที่จะได้รับใบอนุญาตเฟล็กทีในอนาคต อย่างไรก็ดีขอบเขตผลิตภัณฑ์ของไทยครอบคลุมเยื่อและกระดาษ แต่ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ไม่ได้รวมอยู่ในเอกสารแนวคิดของการควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้ ในทำนองเดียวกันมี HS codes ของผลิตภัณฑ์กระดาษบางตัวที่ไม่ได้อยู่ในภาคผนวกขอบเขตผลิตภัณฑ์ เช่น 9401,9404, และ 9406
- ประเด็นเกี่ยวกับกลไกลการควบคุม เอกสารแนะนำให้ศุลกากรดำเนินการร่วมกับกรมป่าไม้ในการตรวจสอบกิจกรรมการนำเข้าของผู้ประกอบการ ซึ่งมีความจำเป็นต้องประเมินขีดความสามารถของศุลกากรและกรมป่าไม้ในการรับหน้าที่นี้ การประเมินสามารถดูได้จากจำนวนของการส่งสินค้าในแต่ละเดือน เป็นต้น
- จำเป็นต้องหารือถึงเกณฑ์ที่ฝ่ายไทยจะใช้ในการกำหนดชนิดพันธุ์พืชและประเทศตัดฟันที่มีความเสี่ยงสูง ถ้าประเทศไทยจะใช้ประเทศที่มีความเสี่ยงสูง/ต่ำ ประเทศไทยสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ของเวียดนามได้ อย่างไรก็ดี สหภาพยุโรปและรัฐสมาชิกไม่ระบุว่าประเทศใดมีความเสี่ยงสูงหรือต่ำ เป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการในการประเมินและบรรเทาความเสี่ยง
- ควรมีรายละเอียดเพิ่มเติมเรื่องการตรวจภายหลังการนำเข้า (Post-import check) ที่เขียนไว้ในเอกสารแนวคิด (concept paper) ควรพิจารณาว่าการตรวจควรจะอยู่ในระดับใด ควรให้มีความสมดุลระหว่างระดับของการตรวจการป้องกัน และด่านตรวจหลังการนำเข้า ซึ่งอาจเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าในกรณีการนำเข้าที่มีความเสี่ยงสูง
- ประเทศไทยยังคงต้องการให้มีข้อยกเว้นสำหรับผู้นำเข้ารายย่อยตามที่ได้เคยเสนอไว้ก่อนหน้านี้หรือไม่

ประเทศไทย (โดยกรมการค้าต่างประเทศ): กระทรวงพาณิชย์กำลังอยู่ระหว่างการจัดทำประกาศกระทรวงเรื่องการนำเข้าและส่งออกไม้ คณะกรรมการฯ ต้องการความชัดเจนจากภาคเอกชนมากกว่านี้ ความสำคัญของ DD ได้รับการยอมรับแล้วในหลักการ แต่ขั้นตอนที่เหลืออยู่ยังไม่ชัดเจน และคาดว่าจะชัดเจนขึ้นหลังจากการลงพื้นที่ทดสอบภาคสนาม หลังจากนั้นจะมีการปรึกษาหารือกับสำนักงานกฎหมาย ส่วนเรื่องบทลงโทษและระดับของเครื่องมือทางกฎหมายนั้น กรมการค้าต่างประเทศยินดีให้การสนับสนุนในสิ่งที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องอื่นๆและภาคเอกชนเห็นว่าเหมาะสม การตรวจสอบจะดำเนินการร่วมกันระหว่างศุลกากรและกรมป่าไม้ แต่กฎระเบียบจะอยู่ภายใต้กระทรวงพาณิชย์

ประเทศไทย (โดยสมาคมธุรกิจไม้): การควบคุมการนำเข้าที่นำเสนอนั้นจะบังคับใช้โดยไม่เลือกปฏิบัติ—ไม่ขึ้นกับขนาดของผู้ประกอบการนำเข้า ทุก shipment จะได้รับการตรวจสอบอย่างไม่มีข้อยกเว้น ในปัจจุบัน กฎหมายมีการห้ามนำเข้าไม้ที่ผิดกฎหมายอยู่แล้ว และการประเมินความเสี่ยงจะไม่ได้ประเมินบนพื้นฐานของความเสี่ยงสูง/ต่ำ แต่จะประเมินจากสถานการณ์ของประเทศที่ส่งไม้ออกหรือประเทศที่มีการตัดฟันไม้นั้น เกณฑ์ในการประเมินไม้นำเข้าประกอบด้วย 1. เป็นไม้ที่อยู่ในรายการแนบท้าย CITES หรือไม่ 2) เป็นไม้ที่มาจากประเทศที่มีความขัดแย้งหรือไม่ 3) ไม้มีการนำผ่าน (transit) หลายครั้งหรือไม่ 4) มาจากประเทศที่มีประวัติการมีไม้ที่ผิดกฎหมายหรือไม่ ผู้นำเข้าไม้ที่เข้าเกณฑ์ดังกล่าวข้อใดก็ตามจะต้องแสดงเอกสารเพิ่มเติม

ระบบประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ (TLAS)

ฝ่ายไทย (สำนักรับรองการป่าไม้ หัวหน้าคณะทำงานกลุ่มย่อย TLAS) นำเสนอร่างภาคผนวกที่จัดเตรียมโดยคณะทำงานกลุ่มย่อย ซึ่งก่อนหน้านี้ได้รับการสนับสนุนทางด้านเทคนิคจาก EU FLEGT Facility

สหภาพยุโรป: โครงร่างของภาคผนวกจัดเรียงได้อย่างดี และรวมทุกหัวข้อที่จำเป็นไว้แล้ว ควรใส่การควบคุมการนำเข้าไม้ไว้ในหัวข้อที่ 2.1 ควรกล่าวถึงไม้นำผ่าน (transit timber) และอธิบายว่าไม้ดังกล่าวไม่อยู่ใน SCC หัวข้อที่ 5 เรื่องการตรวจพิสูจน์ควรอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการและการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด ในหัวข้อที่ 5.3 เรื่องการควบคุมการนำเข้าควรจะอธิบายเพิ่มเติมและรวมถึงการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด สำหรับหัวข้อที่ 6 เรื่องหน่วยงานออกใบอนุญาตนั้น อาจจะเร็วเกินไปที่จะหารือว่าทางเลือกไหนจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับหน่วยงานการออกใบอนุญาต

มีข้อควรคำนึงถึงในการจัดตั้งหน่วยงานออกใบอนุญาต 3 ประการ ดังนี้ 1) หน่วยงานออกใบอนุญาตควรจะเป็นอิสระจากการตรวจพิสูจน์ 2) การไหลของข้อมูลในการควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้มีความสำคัญ ต้องให้ชัดเจนว่าหน่วยงานออกใบอนุญาตจะได้รับข้อมูลการตรวจพิสูจน์ทั้งหมดได้อย่างไร และ 3) ควรให้ปฏิบัติได้จริง การจัดตั้งองค์กรใหม่จะใช้เวลาหลายปี การใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่มีอยู่อาจจะมีความเป็นไปได้มากกว่า

หัวข้อที่ 7 – การตรวจสอบอิสระ จะมีภาคผนวกเรื่องนี้ ส่วนเรื่องกลไกการร้องเรียนสามารถปรับปรุงได้อีกและเพิ่มบทบาทของประชาสังคมในการติดตามตรวจสอบ ควรมีการสื่อสารการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่ออกใบอนุญาต สำหรับเรื่องความโปร่งใสจะมีอีกภาคผนวกหนึ่งซึ่งจะระบุไว้ว่ามีข้อมูลอะไรบ้างที่จะต้องจัดเตรียมให้พร้อมเพื่อเผยแพร่แก่ประชาชน

เนื้อหาของข้อตกลง (VPA legal text)

ประเทศไทย: ฝ่ายไทยส่งคำถามเบื้องต้นจำนวน 14 คำถามให้ฝ่ายสหภาพยุโรปและขอขอบคุณสำหรับคำตอบของสหภาพยุโรป คณะทำงานกลุ่มย่อยอยู่ระหว่างการศึกษาสิ่งที่สหภาพยุโรปได้ตอบกลับมารวมถึงกำลังศึกษาเนื้อหาของข้อตกลงเองด้วย คณะทำงานกลุ่มย่อยซึ่งประกอบด้วยผู้มีส่วนได้เสียจากหลายภาคส่วนจะทำงานในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องควบคู่กับการพัฒนาภาคผนวกอื่นๆ รวมถึงอาจจะส่งข้อคิดเห็น/คำถามอื่นๆ ไปยังสหภาพยุโรป ทั้งนี้ ฝ่ายไทยขอให้สหภาพยุโรปแบ่งปันภาคผนวกเกี่ยวกับกระบวนการนำเข้าแก่ฝ่ายไทยอีกด้วย

สหภาพยุโรป: ร่างเนื้อหาของข้อตกลงที่ไทยได้รับเป็นเอกสารต้นแบบของข้อตกลง FLEGT VPA ซึ่งเป็นที่ยอมรับและลงนามแล้วกับ 7 ประเทศ รวมถึงประเทศเวียดนาม (อยู่ในกระบวนการของการลงสัตยาบรรณในรัฐสภาของสหภาพยุโรป) เนื้อหาของ VPA ทั้งหมดอยู่บนพื้นฐานของเนื้อหามาตรฐานซึ่งอาจจะมีความแตกต่างกันบ้างในแต่ละประเทศก็แต่เพียงเล็กน้อย วัตถุประสงค์ของข้อตกลงคือการจัดตั้งระบบการออกใบอนุญาตเฟล็กที หลักจากนั้นสินค้าส่งออกที่มีใบอนุญาตเฟล็กทีจะสามารถเข้าสู่ตลาดสหภาพยุโรปได้

ข้อตกลงมุ้งเน้นที่การอธิบายขั้นตอนกระบวนการและกลไกธรรมาภิบาล องค์กรธรรมาภิบาลหลักคือคณะกรรมการดำเนินงานร่วม (Joint Implementation Committee, JIC) ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกจากสหภาพยุโรปและประเทศไทย ในเนื้อหาข้อตกลงจะมีมาตราที่ว่าด้วยการระงับข้อพิพาทและการตรวจสอบที่เป็นอิสระอยู่ด้วย

ความเฉพาะเจาะจงของแต่ละประเทศจะอยู่ในภาคผนวกซึ่งแต่ละภาคผนวกจะเชื่อมโยงไปยังเนื้อหาของข้อตกลง ได้มีการนำเสนอรายการภาคผนวกเบื้องต้นในที่ประชุม ประเทศไทยและสหภาพยุโรปสามารถตกลงร่วมกันเพื่อเพิ่มหรือลดภาคผนวกจากที่นำเสนอได้ อย่างไรก็ตามบางภาคผนวกไม่สามารถตัดทิ้งได้ในขณะที่มีบางภาคผนวกสามารถปรับได้อย่างเหมาะสม ข้อตกลง VPA ของประเทศอินโดนีเซียและเวียดนามอาจจะไม่มีบางภาคผนวกแต่ในขณะเดียวกันแอฟริกากลับมีภาคผนวกนั้น (กำหนดการดำเนินงานและการสนับสนุนให้การช่วยเหลือโดยตรง)

- ภาคผนวกที่แสดงถึงวิธีการดำเนินงานของสหภาพยุโรปในการนำเข้าไม้ที่มีใบอนุญาตเฟล็กทีจะไม่เปลี่ยนแปลง ในขณะที่ TOR ที่ระบุในภาคผนวกการตรวจสอบที่เป็นอิสระ (independent audit) จะเป็นเนื้อหามาตรฐาน
- ภาคผนวกเกี่ยวกับความโปร่งใสและการเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะจัดทำขึ้นเพื่อให้มั่นใจว่าสาธารณชนจะสามารถเข้าถึงเอกสารและสามารถติดตามตรวจสอบได้อย่างอิสระ (independent monitoring)
- ภาคผนวกที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์การประเมินระบบ TLAS จะระบุหลักเกณฑ์การประเมินที่ได้มีการตกลงร่วมกันเมื่อ TLAS ของประเทศไทยได้รับการพิจารณาแล้วว่าเหมาะสมเพียงพอที่จะเริ่มต้นออกใบอนุญาต FLEGT
- ฝ่ายสหภาพยุโรปยินดีที่จะรับคำถามเพิ่มเติมจากฝ่ายไทยเกี่ยวกับเนื้อหาของข้อตกลง รวมทั้งยินดีรับร่างเนื้อหาที่ฝ่ายไทยปรับแก้หรือข้อเสนอที่ฝ่ายไทยต้องการให้แก้ไขเพื่อหารือในการประชุม JEM ครั้งต่อไป

แผนการดำเนินงาน (Roadmap)

ฝ่ายไทยนำเสนอแผนการดำเนินงานที่ได้หารือร่วมกันกับ EFI ซึ่งได้รับความเห็นชอบแล้วจากคณะกรรมการเจรจาฯ แผนการดำเนินงานครอบคลุมช่วงเวลาตั้งแต่การเจรจาฯ ครั้งที่ 2 ถึงการเจรจาฯ ครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 19 กรกฎาคม 2561

ถึงเดือนกรกฎาคม 2562 โดย TFESO จะจัดเตรียมแผนปฏิบัติงาน (work plan) เพื่อดำเนินการตาม Roadmap และเสนอคณะทำงานฯ (AHWG)

ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ฝ่ายไทยจะดำเนินการปรับแก้ LD และพัฒนาการควบคุมการนำเข้า การควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้บนที่ดินเอกชน ระบบรับประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้ และเนื้อหาข้อตกลง VPA ต่อไป ที่ปรึกษาระหว่างประเทศซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก EFI EU FLEGT Facility จะเข้ามาช่วยเหลือฝ่ายไทยในการวิเคราะห์เรื่องการควบคุมการนำเคลื่อนที่ไม้บนที่ดินเอกชน สำหรับที่ปรึกษาชาวไทยที่ได้รับการสนับสนุนจาก FLEGT Facility เช่นเดียวกันจะเข้ามาช่วยเหลือฝ่ายไทยในการปรับแก้นิยามความถูกต้องตามกฎหมายตามผลที่ได้รับจากการลงพื้นที่ทดสอบภาคสนาม นอกจากนี้จะดำเนินการจัดจ้างที่ปรึกษาภายในประเทศอีกท่านหนึ่งภายใต้การสนับสนุนจาก FAO EU FLEGT Programme เพื่อช่วยคณะทำงานกลุ่มย่อย TLAS และ SCC จัดเตรียมภาคผนวกระบบประกันความถูกต้องตามกฎหมายของไม้และระบบการควบคุมห่วงโซ่อุปทาน

ประเทศไทยจะส่งร่างภาคผนวกที่ 2 (LD ที่แก้ไขแล้ว), คำอธิบายขั้นตอนการควบคุมการนำเข้า ร่างภาคผนวกที่ 5 และ 6 (TLAS และ SCC รวมถึงการควบคุมห่วงโซ่อุปทานในที่ดินเอกชน) ให้แก่สหภาพยุโรปเพื่อให้ข้อคิดเห็นภายในเดือนพฤศจิกายน/ธันวาคม ฝ่ายไทยจะส่งข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา VPA เพิ่มเติม (หากมี)ให้แก่สหภาพยุโรปในเดือนพฤศจิกายน/ธันวาคม

จะมีการประชุมทางไกลผ่านวีดิโอเพื่อติดตามความก้าวหน้าของงานในเดือนธันวาคมเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประชุม JEM5 ซึ่งคาดว่าการประชุม JEM5 จะจัดขึ้นเป็นระยะเวลา 2 วันในเดือนกุมภาพันธ์/มีนาคม 2562 อาจจะเป็นที่จังหวัดเชียงใหม่

สำหรับการประชุมทางไกลผ่านวีดิโอครั้งถัดไปจะจัดขึ้นในเดือนพฤษภาคม ตามด้วยการประชุม JEM6 จำนวน 2 วัน และการประชุมเจรจาฯ ครั้งที่ 3 (NEG3) จำนวน 1 วัน ณ กรุงเทพมหานคร หรือกรุงบัสเซลในเดือนมิถุนายน/พฤษภาคม

ทีมผู้เชี่ยวชาญจาก EFI จะเดินทางมาประเทศไทย 3 ครั้ง ในเดือนสิงหาคม-ตุลาคม, กลางเดือนพฤศจิกายน 2561 และในเดือนเมษายน-พฤษภาคม 2562

ประเด็นการเจรจาฯ

ประเทศไทยและสหภาพยุโรปร่วมกันจัดเตรียมประเด็นสำหรับการเจรจาฯ ภายหลังเสร็จสิ้นการประชุมผู้เชี่ยวชาญร่วมในเวลา 17.00 น. และขอให้ Dr Alexander Hinrichs เป็นผู้นำเสนอประเด็นเหล่านั้นในการประชุมเจรจาฯ ครั้งที่ 2 ในวันที่ 19 กรกฎาคม ดูเอกสารแนบ

ภาคผนวก

- กำหนดการ JEM4
- รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม
- แผนการดำเนินงาน (Roadmap)
- ประเด็นการเจรจาฯ